

BIBLIOTEC A

Informacions

Publicació del Servei de Biblioteques de la UAB. Núm. 35. Setembre de 2008

Hi trobareu

- 5** La preservació de recursos digitals: el rept per a les biblioteques de segle XXI
- 6** Nou pla estratègic del Servei de Biblioteques
- 7** Les revistes de la UAB, uns recursos de qualitat
- 9** Agència Catalana de Notícies
- 10** Col·lecció de pragmàtiques, altres documents de normativa legal i documents diversos (s. XIV-XIX)
- 11** Donatius rebuts l'any 2007
- 12** Nous recursos en l'àrea de la cristal·lografia
- 14** *Dictionary of medical biography*

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona
Servei de Biblioteques

El nou catàleg del Servei de Biblioteques

El dia 10 de juny, el Servei de Biblioteques de la UAB va estrenar un nova interfície de consulta web per al seu catàleg, que és la cara visible d'un nou sistema automatitzat que s'ha implementat per a les gestions del préstec, la catalogació o les adquisicions. Hi podeu accedir des de l'adreça: <http://www.uab.cat/bib/catalog> i també des de la pàgina web de les biblioteques: <http://www.uab.cat/bib>

1. La cerca al catàleg

La nova interfície de consulta pretén ser més clara per a l'usuari i també més assistida (teniu suggeriments de cerca de cada una de les pantalles): permet fer cerques per paraula clau, títol, autor, matèria, topogràfic i ISBN/ISSN. Fent un clic a la cerca avançada es poden limitar els resultats per veure els fons només d'una biblioteca, consultar un tipus de material concret (llibres, revistes, recursos en línia, tesis, vídeos o DVD) i també cercar no-

més documents en una llengua determinada.

Una millora important en les cerques dels manuals bàsics és la que permet limitar les cerques als exemplars disponibles, la qual cosa agilita a l'usuari la localització de la còpia del manual que es pot consultar a la biblioteca o que encara està lliure per al préstec.

Les icones, que il·lustren el tipus de document que es descriu, són també una ajuda visual per a l'usuari, ja que amb una ullada ràpida permeten distingir si el registre bibliogràfic correspon a un llibre, una revista, un DVD, un enregistrament sonor, una partitura musical, un recurs electrònic, etc.

A la pàgina d'inici del catàleg, també hi trobareu enllaços als altres recursos del Servei de Biblioteques, com ara el Trobador, el buscador de revistes electròniques i les opcions de sol·licitud de material no disponible al catàleg de la UAB, entre d'altres.

BIBLIOTEC Informacions A

Publicació del Servei de Biblioteques
de la Universitat Autònoma de Barcelona

Núm. 35
Setembre de 2008

Dipòsit legal: B-6.440-91
ISSN: 1130-9318

Han coordinat aquest número

Vicenç Allué
Mercè Bausili
Núria Balagué
Joan Gómez Escofet
Montse Mallorquí

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça

Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici N
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: 93 581 10 15
Fax: 93 581 32 19
A/e: nuria.balague@uab.es

BIBLIOTECA INFORMACIONS
es pot obtenir en format electrònic
(Acrobat) al web de la UAB:

<http://ddd.uab.es/?c=uabpubd&as=0&ln=ca>

Els articles signats són responsabilitat dels autors
i no representen necessàriament l'opinió
de BIBLIOTECA INFORMACIONS.

11	☐	Un Ballo in maschera Verdi, Giuseppe, 1813-1801 Milano (ed.): Ricordi, (1900?)	Localització Hemeroteca- 3a planta Mediateca	Topogràfic 78.029 Ver
12	☐	La Batalla de Legnano selecció Verdi, Giuseppe, 1813-1801 (Madrid): MDS Recreativa, p2002	Localització Comarc: P2-Mediateca	Topogràfic CDM 21V02 33
13	☒	Carteggio Verdi-Somma Verdi, Giuseppe, 1813-1801 Fama : Istituto nazionale di studi verdiani, 2003	Localització Hemeroteca- 2a planta	Topogràfic 78 Ver
14	☐	Les Deux Foscari opéra en quatre actes Verdi, Giuseppe, 1813-1801 Leliden: IDC, (199-?)	Localització Hemeroteca- 3a planta Mediateca	Topogràfic RAC/3763
15	☐	Don Carlo Verdi, Giuseppe, 1813-1801 CM, 1924	Localització Hemeroteca- 3a planta Mediateca	Topogràfic VD 15

En breu, es podrà metacercar el catàleg des del Trobador juntament amb la resta de recursos electrònics (revistes, bases de dades, portals web, etc.).

Actualment, la interfície del catàleg està disponible en català, però esperem tenir la interfície en castellà i en anglès després de l'estiu. Algunes de les funcionalitats que cal destacar són:

Exportar registres

Quan es recupera una llista de resultats, es poden marcar els que interessin i fer clic a les icones *Guardar seleccionats* o bé *Guardar tota la pàgina*. Si tot seguit s'escull la icona *Veure seleccionats*, el catàleg adreça a una pantalla que permet exportar els registres seleccionats en format complet o en format breu i enviar la selecció per correu electrònic o bé fer l'exportació a diversos gestors de referències bibliogràfiques (Procite, End-Note, Refworks...).

Les reserves per web: un nou servei

Amb el catàleg que hi havia fins ara, l'usuari podia renovar els llibres que tenia prestats. Amb el nou sistema s'ha posat en funcionament les reserves per web. Per veure els documents que es poden reservar (quan un llibre està prestat) apareix la icona següent: , que indica que podem fer una reserva d'aquest document.

Quan es fa un clic a sobre de la icona, es demana l'autenticació de l'usuari. Cal entrar el nom i els cognoms i el codi de barres del carnet, tal com ja es feia amb les autorenovacions del sistema antic. Un cop identificats, apareix un

desplegable on cal posar la data a partir de la qual aquella reserva ja no és de l'interès de l'usuari i acte seguit permet fer la reserva.

El meu compte

A la part dreta del bàner del catàleg hi ha l'opció: *el meu compte*. Si s'hi fa un clic, s'accedeix a la pantalla on es demana l'autenticació de l'usuari. Aquesta funcionalitat és la que permet a l'usuari gestionar alguns serveis:

- *Renovacions*
- *Reserves*
- *Cerques favorites*: funció que permet fer una cerca al catàleg i marcar-la com a favorita. La següent vegada que s'entra a l'opció *el meu compte*, es pot veure la llista de les cerques favorites guardades i es poden executar de nou o bé marcar la casella: *Marcar per enviar per correu electrònic*. Això farà que, quan el Servei de Biblioteques incorpori una novetat de la cerca que s'ha guardat com a favorita, l'usuari rebrà un correu informant-lo d'aquesta novetat.

Cal remarcar que, a partir d'ara, tots els avisos informant l'usuari sobre l'estat dels documents que té en préstec, de les reserves o de les renovacions s'enviaran per correu electrònic, fet que agilitarà molt la comunicació amb els usuaris.

2. El sistema de gestió: Millennium
Millennium és un programari de l'empresa Innovative Interfaces: <http://www.iii.com>.

Estad	Tipus de préstec	Codi de barres	Nota
CONSULTA SALA	NO ES PRESTA	1500430335	1900
DISPONIBLE	PREST T DIEG	1500430326	2002
VENÇ EL DIÀ-01-04	PREST. NORMAL	1501323032	2003
CONSULTA SALA	NO ES PRESTA	1500430320	1993
CONSULTA SALA	NO ES PRESTA	1500430323	1994

Està àmpliament instal·lat arreu del món. A l'Estat espanyol l'utilitzen biblioteques com la Universitat Complutense de Madrid, la Universitat de València, la de Sevilla, la de Granada, la de Salamanca, la de Navarra i la de les Illes Balears, entre d'altres.

Aquest canvi de sistema el fan conjuntament totes les universitats catalanes membres del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC). La implementació del sistema s'ha dividit en tres grups, amb tres universitats a cada grup.

La UAB, juntament amb la UPC, el catàleg col·lectiu CCUC i la Biblioteca de Catalunya, ha format part del primer grup d'implementació. Ara ja podeu consultar també els nous catàlegs del CCUC: <http://ccuc.cbuc.cat/> i de la BC: <http://bc.cbuc.cat/>.

El procés de migració de dades i d'implementació ha durat sis mesos de feina molt intensa per a tot el col·lectiu del personal del Servei de Biblioteques i també per al personal del Servei d'Informàtica que hi col·labora.

Algunes xifres d'interès de les dades que s'han migrat són:

736.350	registres bibliogràfics
1.056.875	ítems
66.650	estats especials d'ítem
60.416	registres de fons
74.593	registres d'autoritat
4.997	registres de proveïdor
57.703	registres d'usuari
59.636	transaccions de préstec

Al marge de les millores en les opcions del catàleg que són evidents per als usuaris, el canvi de sistema implica un canvi important en la majoria dels procediments interns que es fan a les biblioteques.

L'antic programari que es feia servir, el VTLS, estava basat en comandaments i tecles de funció, mentre que el client Millennium utilitza un navegador web i Java. Alguns dels canvis que s'han incorporat són:

- En el mòdul de préstec, s'utilitzarà el correu electrònic com a sistema de comunicació amb els usuaris per a

avisos, reclamacions, etc., en comptes de les cartes impreses o les reclamacions telefòniques que es feien fins ara. També s'ha dissenyat un nou procediment de càrrega dels usuaris des de BADUS (la base de dades mare d'usuaris de la UAB) per tal d'agilitar la creació de nous usuaris i tenir permanentment actualitzats els usuaris amb dret d'ús del Servei de Biblioteques.

- En el mòdul de catalogació, no només s'han migrat tots els registres que hi havia a l'antic catàleg sinó que, a més, s'ha aprofitat el canvi de sistema per fer també un canvi de format de descripció bibliogràfica a MARC21, d'acord amb la tendència d'ús d'aquest format a les principals biblioteques d'arreu del món. Millennium també incorpora funcionalitats de millora dels registres bibliogràfics molt potents, amb la qual cosa en aquests pocs dies que fa que està implementat s'ha pogut millorar significativament la qualitat de les dades del catàleg.
- En el mòdul de control de les revistes, es podrà agilitar el control de recepció dels diferents números, així com també portar un control més complet de les reclamacions d'exemplars i dels fons que s'envien a enquadrar.
- Pel que fa al mòdul d'adquisicions, està previst començar a implementar-lo després de l'estiu per tal que coincideixi amb el canvi d'any econòmic i, així, poder fer totes les noves peticions de fons bibliogràfics del presupost de l'any vinent amb Millennium.

3. Un recordatori per al VTLS

Finalment, cal fer un acte de reconeixement per al programari que, des de finals de l'any 1990 fins a l'actualitat, ha donat servei als usuaris i a les biblioteques de la UAB: el VTLS.

El número 0 d'aquesta revista, del maig de 1991, incloïa un article escrit per Marta Tort amb el títol «Automatització de les biblioteques de la UAB». En aquell moment es va passar de la gestió manual de tots els procediments a la gestió automatitzada, i la consulta dels fons de les biblioteques va canviar de les fitxes de paper a la consulta per ordinador.

Disset anys més tard, abandonem aquest sistema i també la màquina que li donava suport, un servidor HP 3000, al qual fa un parell d'anys l'empresa Hewlett Packard va deixar de donar servei per obsolet. Tot i així, amb la ràpida evolució que tenen avui totes les aplicacions informàtiques, disset anys de vida per a un programari mostren la solidesa del sistema i alhora l'encert en l'aposta que van fer les biblioteques universitàries pel VTLS l'any 1990.

Esperem que Millennium millori aquests resultats i permeti donar als usuaris serveis més amplis, de més qualitat i en consonància amb els temps actuals.

Project Muse. Scholarly Journals Online

Project Muse va començar l'any 1993, amb el guiatge de la John Hopkins University Press i la Milton S. Eisenhower Library, per oferir les publicacions de la JHUP a text complet via web. A partir de l'any 2000, van incorporar al seu portal revistes d'altres editors i any rere any hi afegeixen noves publicacions d'universitats i institucions científiques sense ànim de lucre. Actualment, ofereixen més de 380 revistes electròniques a text complet de l'àmbit de les humanitats i les ciències socials, editades per més de setanta institucions científiques (entre les quals trobem una quarantena d'universitats nord-americanes). L'objectiu que persegueixen és la difusió de documentació científica de qualitat amb un model sostenible que enllaci les necessitats tant de biblioteques com dels editors.

De les diferents modalitats de subscripció, la UAB ha contractat la llicència per a la Premium Collection, que és la que inclou l'accés a tots els títols: 389 en total, tenint en compte que alguns encara no han estat incorporats al portal perquè són títols nous. La Biblioteca de Catalunya també ha contractat la mateixa llicència, mentre que la UB, la UPF i la UdL han triat altres opcions de subscripció.

La consulta de les publicacions de Project Muse es pot fer a partir d'una llista alfabètica de títols o bé per unes matèries molt genèriques.

També tenim l'opció de buscar per articles, com una base de dades a text complet de tot el contingut del portal. Hem de tenir en compte que, si bé les matèries en què estan organitzades les revistes són molt generals, els articles estan indexats d'una manera molt més exhaustiva (fins i tot les ressenyes). Això vol dir que els articles poden portar tantes matèries com convinguin, incloent-hi subencapçalaments, entrades autor-títol, etc.

El motor de cerca només recupera articles de les publicacions que cada institució té subscrietes, que en el nostre cas són totes.

La cerca avançada ens permet combinar diferents termes de cerca i incorporar limitadors, com ara tipus de document, data de publicació o també buscar només dins de títols concrets. Entre les opcions que tenim a la cerca avançada hi ha una casella que ens permet afegir articles de números antics de JSTOR. Per a alguns títols comuns a Project Muse i JSTOR, Muse proporciona l'enllaç a articles dels números antics arxivats a JSTOR, als quals es podrà accedir sempre que es tingui subscripta a tots dos portals la revista que es vol consultar.

Entre les múltiples temàtiques que aborden les revistes del portal, algunes de les especialitzades en literatura poden incloure, a més d'articles d'investigació, d'altres de creació literària. Amb la cerca avançada també podem limitar per aquesta tipologia d'articles seleccionant el gènere determinat: poesia, ficció o teatre.

Un cop tenim el resultat de la cerca, podem accedir al text complet dels documents recuperats, siguin articles localitzats a Muse o a JSTOR, o podem seleccionar els que ens interessen i continuar buscant més documents. També podem accedir a l'historial de cerca (per modificar alguna cerca concreta, no per combinar-ne de diferents). Igualment, trobem un botó que ens permet enviar per correu electrònic, imprimir o exportar els resultats prèviament seleccionats. Si triem l'exportació, podem escollir l'opció d'enviar les referències a Refworks, on es guardaran amb la URL corresponent per poder veure el text complet de l'article quan el necessitem.

La preservació de recursos digitals: el repte per a les biblioteques del segle XXI

KEEFER, Alice; GALLART, Núria. Barcelona: UOC, 2007.
239 p. ISBN: 978-84-9788-584-3

Ara mateix no recordo qui va dir allò que «a la vida no hi ha problemes, hi ha reptes», però aquesta és justament la filosofia d'aquest llibre. La preservació de recursos digitals no s'ha de plantejar com un problema sinó com un repte que hem de superar tots els que ens dediquem a treballar en l'accés a la informació.

És un símptoma excel·lent que aparegui un llibre sobre preservació digital en un volum de petit format, amb un text divulgatiu i a la vegada molt adequat per a l'ús acadèmic. Aquesta publicació ha arribat molt oportunament en un moment de debat i estudi en el si de les organitzacions, que veuen com augmenta la publicació original en format digital alhora que es treballa en projectes de digitalització de fons antics. El paper ja ha demostrat la seva durabilitat amb el pas del temps, una característica que encara s'ha de descobrir en els documents digitals.

L'obra, molt pràctica i de lectura àgil, s'estructura en deu capítols, vuit si en traiem la introducció i les conclusions: definició de preservació digital, aspectes tècnics, estratègies, dipòsits digitals, adquisició, metadades, gestió de la preservació i perspectiva legal. Posen de manifest les amenaces però també les oportunitats dels suports digitals; l'externalització però també la gestió dels recursos econòmics i humans interns; la selecció, l'adquisició i els compromisos amb els nostres autors i amb els nostres usuaris.

Hem de destacar els annexos amb institucions, projectes i iniciatives de preservació, com també la bibliografia, molt acurada i actualitzada.

El llibre posa damunt la taula molts aspectes oblidats a l'hora d'impulsar un projecte de preservació a escala institucional; per exemple, cal tenir molta cura amb els drets d'autor o planificar una bona gestió dels recursos, humans i econòmics.

Les dues autores són expertes en els temes exposats: adquisició, organització, descripció, gestió, preservació i drets d'autor dels recursos digitals. Alice Keefe és llicenciada en Filologia Hispànica per la Universitat Estatal de Pennsilvània i

màster en Biblioteconomia pel Simmons College (Boston). Després de treballar a diferents biblioteques dels Estats Units es va traslladar a Barcelona el 1984 com a directora de la biblioteca de l'Institut d'Estudis Nord-americans. També va ser directora, durant deu anys, de Serveis Internacionals de l'empresa DOC6. Des del 1996 és professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona i també col·labora amb la Universitat Oberta de Catalunya com a consultora.

Núria Gallart és llicenciada en Documentació per la Universitat Oberta de Catalunya. Treballa a la Universitat Autònoma de Barcelona, on ha estat cap de projectes durant dotze anys. Actualment és la cap de la Biblioteca Universitària de Sabadell, que dona servei a les escoles d'Estudis Empresarials i d'Informàtica. Va ser membre del Grup BPI (Biblioteques i Propietat Intel·lectual) de Fesabid, entre 1996 i 2002.

Per acabar, ens agradaria citar uns paràgrafs del llibre en què de segur que ens veurem reflectits: «Mentre que alguns professionals poden sentir-se amenaçats per aquests canvis i pel futur incert dels fons digitals, altres veuen les oportunitats que la transició els brinda [...]. Si aquests dos grups representen els extrems, en un punt mitjà hi ha molts professionals (possiblement la majoria) disposats a afrontar els canvis i en l'espera de saber què hauran de fer i com per poder donar una resposta adequada als nous reptes» (p. 18); «La negativa a fer qualsevol pas, per petit que sigui, representa el rebuig a nous coneixements, experiències, contactes i responsabilitats que en breu seran imprescindibles per a la professió» (p. 195).

La preservació és un repte profitós per al món bibliotecari que cal abordar amb qüestions que actualment han esdevingut prioritàries i que ja no podem eludir sense comprometre el nostre futur. Evidentment, us recomanem la lectura d'aquest llibre amb entusiasme.

De biblioteccis

Nou pla estratègic del Servei de Biblioteques

L'11 d'abril passat, la Comissió d'Investigació del Consell de Govern de la UAB va aprovar el Pla estratègic 2008-2010 del Servei de Biblioteques.

El poc temps que resta per a l'arribada del 2010 i la plena consolidació de l'espai europeu d'educació superior serà, sens dubte, un període difícil i engrescador alhora, temps d'esforç i repte, però també de compromís amb aquest futur i de cooperació dins i fora de la nostra universitat. I és que aquest pla estratègic ha estat concebut per tal de fer el camí plegats i és fruit del treball de molts membres de la nostra comunitat que ens han ajudat a identificar les línies de treball on podem fer les majors aportacions a la docència, l'aprenentatge i la recerca de la UAB.

Per facilitar l'accés a la informació i els serveis necessaris per ensenyar, aprendre, recercar i fer transferència a la societat, s'han establert quatre eixos:

L'eix dels usuaris

- Personalització de l'atenció als usuaris
- Simplificació de l'accés a la informació

L'eix de les infraestructures

- Infraestructures adaptades a les noves necessitats
- Actualització i innovació tecnològica

L'eix de la gestió

- Equip humà ben preparat
- Treball en col·laboració

L'eix de la comunicació

- Visibilitat dels serveis
- Retre comptes a la societat

Aquests eixos es desenvolupen en nou objectius estratègics:

1. Recollir i difondre la producció científica i simplificar-ne l'accés
2. Donar suport documental per a l'elaboració i la difusió de materials docents
3. Donar suport documental als estudiants en l'elaboració i publicació de projectes i treballs
4. Ajudar en el desenvolupament d'habilitats informacionals
5. Redissenyar i millorar els espais i els equipaments
6. Actualitzar els sistemes informàtics
7. Implantar un nou model d'organització
8. Cercar finançament complementari
9. Millorar la comunicació i la promoció

Les línies estratègiques del nou pla i l'acompliment dels objectius que s'hi emmarquen ens han de permetre avançar i millorar en temes com la personalització de l'atenció als nostres usuaris, la simplificació de l'accés a la informació i, amb la sinergia del treball en col·laboració, hem de ser capaços de fer més visible l'ampli ventall de serveis que posem a l'abast de tots els membres de la UAB per fer-los més fàcil i més productiva la seva tasca docent, discent i investigadora.

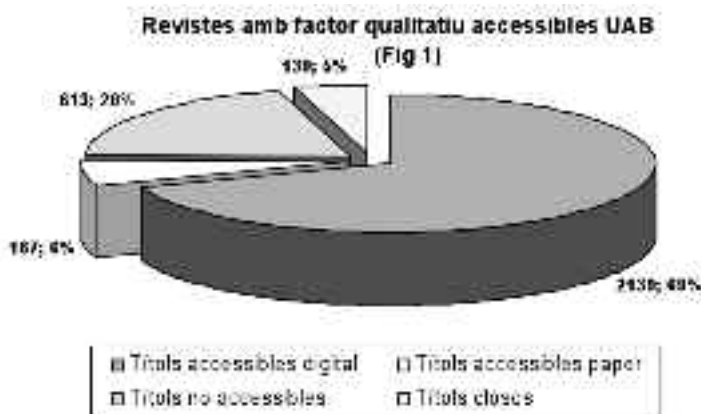
El personal del Servei de Biblioteques, com sempre, s'ha implicat amb entusiasme en aquesta definició de futur i cal agrair molt especialment la tasca realitzada pels grups de treball del pla estratègic.

El 2010 és a tocar i les nostres biblioteques, amb el desenvolupament d'aquest pla, hi arribaran amb tots els deures fets.

Les revistes a la UAB, uns recursos de qualitat

Les organitzacions d'ensenyament superior tenen al seu abast diferents eines per avaluar la seva competitivitat. Les fonts d'informació disponibles són unes de les més importants que podem analitzar a l'hora de valorar el nivell de competència i capacitat de què disposen els col·lectius universitaris, principalment el professorat i els alumnes de tercer cicle, per desenvolupar les seves tasques docent i investigadora. Des de fa uns deu anys, el Servei de Biblioteques de la UAB ha portat a terme una important tasca d'optimització de les seves col·leccions de publicacions periòdiques fent una aposta decisiva pels títols accessibles en línia i a text complet a través de la seva xarxa. Aquest canvi ha estat possible internament gràcies al suport decisiu que el Vicerectorat d'Investigació ha atorgat a aquest canvi i, externament, als acords consorciats entre les biblioteques universitàries catalanes per a la subscripció de paquets editorials i l'evolució favorable del mercat digital per part dels editors comercials.

Ara bé, la UAB disposa avui en dia d'una important col·lecció de publicacions periòdiques, bona part de les quals en format

digital, però ¿són títols qualitativament importants?, ¿disposen els nostres usuaris reals o potencials d'una col·lecció de revistes de referència que els permeti exercir les seves funcions amb eficàcia i eficiència? Aquest ha estat l'objectiu d'un estudi que el Servei de Biblioteques ha preparat i que breument exposarem.

Per conèixer la qualitat d'una col·lecció de publicacions periòdiques és necessari disposar d'eines consensuades per avaluar revistes. Però no totes les eines serveixen per a qualsevol disciplina. Per això hem escollit tres instruments que abracen tot el ventall de titulacions que imparteix la UAB: Journal Citation Reports (JCR) 2007, Social Sciences i Science Edition, per a les revistes científiques, i Índice de Impacto de

Revistas Españolas en Ciencias Sociales (IN-RECS) i Sistema d'Informació per a la Identificació i Avaluació de Revistes (SIAR), per a les ciències socials. Hem de concretar que han quedat excloses d'aquest estudi les revistes de l'àmbit de les humanitats i les arts, que caldrà incorporar en el futur per completar aquest estudi.

Cada biblioteca UAB ha escollit les disciplines en les quals està especialitzada i ha consultat les eines bibliomètriques més afins a les seves especialitats. Els títols escollits per disciplina han estat trenta, tenint en compte que hi ha una diferència bastant notable entre les revistes de l'àmbit científic i les de l'àmbit de les ciències socials. En el primer grup s'ha escollit principalment els JCR, excepte psicologia. Aquesta font es caracteritza per la seva especialització de les àrees tractades i per això hi ha un percentatge molt elevat de disciplines avaluades (111 disciplines amb un 89,52 % i 3.085 títols amb un 79,51 %), mentre que en les revistes de l'àmbit de les ciències socials les matèries són més genèriques i no hi ha una eina bibliomètrica definitiva per avaluar-les. Conseqüentment, s'ha apostat per analitzar cada disciplina simultàniament en les tres fonts (sempre que s'ha cregut necessari) i donar dades dels títols indexats en cada matèria (13 àmbits temàtics –10,48 %– i 795 títols –20,49 %). Per tal de facilitar l'anàlisi de les dades, cada disciplina analitzada s'ha agrupat en àrees de coneixement. En el nostre cas hem escollit les àrees en què la UAB organitza els seus estudis de primer i segon cicle (ciències de la salut, ciències experimentals, enginyeries, ciències socials) més ciències humanes i estudis artístics no tractats en aquest estudi.

Els 3.880 títols analitzats s'han quedat finalment en 3.078 títols únics per la duplicació que ha existit entre els títols de les diferents àrees de coneixement. Els resultats obtinguts (Fig. 1) ofereixen unes dades força conclouents: 2.139 títols són accessibles en format digital (69,49 %); 187, en format imprès (6,08 %); 613 manquen al nostre fons (19,92 %) i 139 són títols closos (4,52 %). Si sumem l'accessibilitat digital i la impresa, obtenim un 75,57 % d'índex de cobertura o títols independentment del seu format amb accés disponible per a la consulta de la nostra comunitat universitària. Aquest valor en realitat arriba fins al 80 % perquè els títols closos quedarien sense computar a la pràctica.

Si analitzem les xifres obtingudes per àrees de coneixement (Fig. 2) podem veure que les ciències de la salut i experimentals tenen uns comportaments molt similars: una gran especialització amb gairebé les tres quartes parts dels títols analitzats ofereix uns índexs de cobertura al voltant del 70 % i una relació directament proporcional entre el nombre de títols i la

Anàlisi per àrees de coneixement (Fig 2)

	Salut	Enginyeria	Humanitats	Arts	Letres	Biologia	Medicina
Revistes disponibles	10	100	100	100	100	100	100
Revistes no disponibles	0	100	100	100	100	100	100
Revistes disponibles	10	100	100	100	100	100	100
Revistes no disponibles	0	100	100	100	100	100	100
Total	10	100	100	100	100	100	100

quantitat de revistes no disponibles. Les enginyeries, amb una representació menor, obtenen un percentatge força elevat: un 80 % de cobertura, amb la característica que tots els títols disponibles són en format digital i accés en línia. En l'àmbit de les ciències socials, el percentatge de cobertura és el més elevat de les àrees analitzades, gairebé un 88 %, tot i que cal tenir en compte que és l'àrea de coneixement que encara manté un nombre elevat de revistes en paper.

Aquestes dades són força positives i denoten la qualitat de les nostres col·leccions i que l'esforç inversor de l'organització es veu reflectit molt positivament en els recursos informatius

que ofereix al seus membres, que han de ser conscients de la importància que una bona col·lecció de revistes pot tenir per al desenvolupament de la seva activitat professional.

Cal tenir en compte que l'objectiu d'aquest estudi no ha estat fer una anàlisi comparativa de quines revistes tenen les diferents disciplines i àrees de coneixement. Les metodologies emprades per les fonts bibliomètriques de cada àrea de coneixement són diferents i difícilment integrables en un mateix grup. Amb tot, sí que hem volgut fer una valoració global de quin és el nivell qualitatiu de les col·leccions de revistes de la UAB. I, en aquest sentit, podem dir que és bastant satisfactori, ja que ofereix una base sòlida a partir de la qual es poden emprendre estudis i línies de recerca amb garanties d'èxit, que és, al cap i a la fi, l'essència de la investigació universitària.

Vicenç Allué Blanch
Biblioteca de Veterinària

En record de Montserrat Serra Estapé

La Montserrat arribava a primera hora a la biblioteca i s'encarregava que tot estigués a punt per rebre els usuaris. El seu tracte era afable i cordial i la seva actitud era sempre de col·laboració i de servei. Una malaltia ens l'ha arrabassada abans d'hora. Els companys la trobem a faltar. Valguin aquestes humils paraules per conservar-ne el record en la història de les biblioteques de la UAB.

Els seus companys de la
Biblioteca Universitària de Sabadell

Sala d'estudi UAB (Humanitats- Sala de Revistes)

El curs 2007-2008, coincidint amb els exàmens de febrer, es va iniciar l'obertura d'una nova sala d'estudi aprofitant les instal·lacions de la Sala de Revistes de la Biblioteca d'Humanitats.

L'objectiu ha estat ampliar l'horari del període lectiu incrementant l'horari nocturn i el dels caps de setmana. Només la setmana anterior als exàmens i durant el període d'exàmens la sala queda oberta les vint-i-quatre hores del dia.

Aquesta ampliació comporta que alguns serveis no es puguin oferir (informació, consulta de les revistes de la Reserva o del Dipòsit). També durant aquest horari especial (nits i caps de setmana) s'ha de presentar el carnet que acredita que s'és membre d'alguna de les universitats de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

L'horari de tots els períodes es pot consultar a:

<http://www.bib.uab.es/human/salaestudihuman.htm>

IV Congreso José Agustín Goytisolo

El mes de març passat es va celebrar a l'aula magna de la Universitat d'Oviedo el IV Congreso José Agustín Goytisolo, organitzat per la Càtedra José Agustín Goytisolo de la UAB i la mateixa Universitat d'Oviedo, amb la col·laboració de nombroses entitats de la cultura i la societat asturianes.

Entre els dies 11 i 14 es van debatre diferents aspectes de l'obra del poeta i del seu entorn literari, personal i social.

La Biblioteca d'Humanitats va explicar com estava organitzat el fons que custodia i va mostrar les possibilitats que ofereixen els dipòsits digitals per emmagatzemar aquest tipus de documentació.

Agència Catalana de Notícies

Ara fa un parell d'anys, les Biblioteques de la UAB es van subscriure a l'Agència Catalana de Notícies (ACN). Aprofitem aquest aniversari per parlar-vos d'aquesta base de dades, consultable des de qualsevol ordinador de la xarxa UAB a l'adreça: <http://www.acn.cat/>

L'ACN, fundada l'any 1999, elabora i distribueix notícies digitalitzades centrades en l'àmbit català, especialment de tipus local i comarcal, així com també notícies internacionals relacionades amb Catalunya. Els continguts informatius, accessibles a través de la pàgina web, inclouen textos, fotografies, gràfics, documents d'àudio i vídeos, que els usuaris poden copiar o baixar i utilitzar en la producció de les seves pròpies informacions.

La base de dades s'actualitza contínuament, de manera que és possible fer un seguiment dels temes d'actualitat en temps real. A més de notícies, s'hi inclouen comunicats de premsa i una agenda d'esdeveniments previstos, així com també la previsió meteorològica i les cotitzacions de borsa.

L'arxiu de notícies comença l'any 2000. Un sistema de cerca (simple i avançada) basat en menús desplegable permet delimitar els termes clau, l'àrea geogràfica, les seccions (economia, societat, esports, etc.), el format (textos, fotografies...) i la data de les informacions que es vol recuperar.

En aquests moments les notícies es proporcionen en català i, mitjançant un sistema de traducció automàtica, en castellà, però en el futur es preveu incorporar també la traducció de les notícies a l'aranès, el francès i l'anglès.

Des de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General us animem a consultar aquesta eina, que amplia notablement l'oferta de recursos d'informació al vostre abast, alhora que contribueix a divulgar l'actualitat més propera.

Mònica González
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

The screenshot displays the ACN website interface. At the top, there is a navigation menu with categories like 'Els últims', 'Els últims', 'Els últims', and 'Els últims'. Below this, a main article titled 'Els transportistes mantenen la vaga però el govern espanyol és 'optimista' a trobar una sortida a la crisi' is featured. To the right of this article is a smaller image with the text 'Democràcia i llibertat La UE a Catalunya i les Illes Balears'. Below the main article, there is a video player showing a man speaking. To the right of the video is another article titled 'La vaga de transportistes provoca cues de fins a quatre quilòmetres d'aturada a la frontera de la Jonquera'. The bottom of the page features a financial market data section with a line graph and various numerical values.

Col·lecció de pragmàtiques, altres documents de normativa legal i documents diversos (s. XIV-XIX)

La Biblioteca Econòmica Carandell està situada a la planta 0 de la Biblioteca de Ciències Socials i disposa d'un fons bibliogràfic especialitzat bàsicament en temes d'economia i pensament econòmic, sociologia i dret dels segles XVI-XX, però també hi podem trobar algunes col·leccions de característiques molt especials, fins i tot una d'aquestes amb un parell de documents dels segles XIV i XV.

En aquests moments s'està digitalitzant alguna d'aquestes col·leccions amb la finalitat de donar-la a conèixer a través del Dipòsit Digital de Documents (DDD) del Servei de Biblioteques de la UAB.

Una de les col·leccions enviades a digitalitzar és la de pragmàtiques, altres documents de normativa legal i documents diversos (segles XIV-XIX).

Digitalització de la col·lecció

El procés cap a la digitalització és llarg i està dividit en diferents fases, motiu pel qual ha estat necessària la col·laboració de gran diversitat de personal (bibliotecaris, administratius i becaris).

La col·lecció de pragmàtiques, altres documents de normativa legal i documents diversos (segles XIV-XIX), està formada per uns 1.200 documents, dels quals una seixantena són pragmàtiques i la resta són altres tipus de documents de caire normatiu i divers ordenats cronològicament en 29 caps.

D'aquesta col·lecció, se n'han portat a digitalitzar 1.129 documents, del segle XVI al XIX (unes deu mil pàgines):

segle XVI (11 documents)

segle XVII (100 documents aprox.)

segle XVIII (800 documents aprox.)

segle XIX (200 documents aprox.)

Podríem dir que bàsicament hi ha tres tipologies de documents:

1. Pragmàtiques (o premàtiques)

Les pragmàtiques són decrets del sobirà sobre matèria de dret públic, amb força obligatòria semblant a la llei, però que tenen l'origen en l'exclusiva voluntat del monarca sense compartir el seu poder amb les corts.

Premática en que se pone el precio del alquiler de mulas de silla, coches, y literas, y de parte de la ropa que se llevare en carros, y acémilas, y se proveen otras cosas tocantes a esta materia. Madrid, 1600.

2. Documents de normativa legal

Hi ha diferents tipus de normatives, a més de les pragmàtiques: cèdula reial, reial ordre, ordre, ordenança, reial decret, etc.

La cèdula reial és una de les normatives més curioses, ja que consistia a concedir una gràcia. Van adoptar la seva forma gràcies i provisions reials lliurades per un tribunal superior i subscrietes pel rei i el seu secretari.

Va aparèixer a Castella sota el regnat de Joan II i va perdurar, amb lleugeres variacions, fins a l'època dels Borbons.

3. Documents diversos

Troblem diferents tipologies de documents a més de les pragmàtiques i les normatives legals, com per exemple: cartes, comunicats, butlles pontificies, formularis, etc.

És evident que la digitalització d'aquests documents és de summa importància, ja que parlem d'un fons pràcticament desconegut que ha estat molts anys entaforat en caps, sense catalogar, i que només era conegut en el reduït cercle de professors de les nostres facultats interessats en la història jurídica i econòmica.

La digitalització d'aquest fons i la seva introducció al DDD permetrà potenciar-ne la consulta en donar-ho a conèixer als estudiosos de fora de l'àmbit de la nostra biblioteca, ja que facilitarà la cerca (es podrà buscar per paraula clau o per diversos camps) i es podrà consultar des de qualsevol ordinador.

A més, la digitalització ens permet no haver de patir per la seva conservació, ja que s'evita la manipulació física dels documents originals.

Guia de la Biblioteca Econòmica Carandell:

<http://www.uab.cat/Document/guicarandell.pdf>

Donatius rebuts durant l'any 2007

Com cada any, les biblioteques de la UAB han rebut alguns donatius, dels quals destaquem:

Biblioteca d'Humanitats

LA FAMÍLIA DE RAFAEL SUBIRANA
FA UNA DONACIÓ DE 126 DOCUMENTS,
MAJORITÀRIAMENT D'ARQUEOLOGIA
I D'HISTÒRIA

Rafael Subirana i Ollé va néixer a Esparreguera el 12 de gener de 1908. Des de molt jove es va interessar per l'estudi de la prehistòria, l'arqueologia i l'astronomia. Va ser nomenat delegat local de la Comissaria Nacional d'Excavacions Arqueològiques. Els seus escrits en més de catorze publicacions recullen el testimoni de les seves investigacions en aquesta primera època.

L'any 1970 va ser nomenat conservador del Museu d'Història de Sabadell, càrrec que va mantenir fins que es va jubilar. Va ser durant molt temps el representant a Sabadell de la Societat Astronòmica d'Espanya i Amèrica, de l'Agrupació Astronòmica Aster, del Centre Excursionista de Catalunya i, també, soci d'Òmnium Cultural. Va col·laborar amb el Centre Excursionista de Sabadell, amb la Unió Excursionista de Sabadell, amb la Fundació Bosch i Cardellach, amb l'ACF Sabadell Sardanista i amb Joventuts Musicals. També cal destacar la seva participació en la creació de l'Agrupació Astronòmica de Sabadell.

LA FAMÍLIA DE JOSEP CALSAMIGLIA FA UNA DONACIÓ
DE 132 DOCUMENTS, MAJORITÀRIAMENT DE FILOSOFIA

Josep Maria Calsamiglia i Vives va néixer a Barcelona el 18 de maig de 1913. Va estudiar filosofia i dret i ben aviat es va iniciar en la vida acadèmica a la Universitat Autònoma de Barcelona com a ajudant del seu mestre, Joaquim Xirau. Durant els anys de la República ho va compaginar amb l'ensenyament a l'Institut Escola.

En la postguerra, com tants d'altres, va ser depurat i apartat de l'activitat docent. Es va dedicar a les indústries gràfiques i va fundar l'editorial Ariel juntament amb Alexandre Argullós.

Tot i les enormes dificultats que comportava qualsevol activitat intel·lectual, va fer compatible la dedicació a les tasques editorials amb el manteniment de la relació amb els universitaris i la realització de seminaris de filosofia, on va trobar un

espai estimulant per debatre el pensament de l'època contemporània. Quan l'any 1968 es va crear la Universitat Autònoma de Barcelona, es va incorporar a la docència com a professor d'història de la filosofia. Va ser un dels impulsors del Col·legi de Filosofia, de la revista *Enrahonar* i de la col·lecció «Textos Filosòfics» de l'editorial Laia. Va morir a Arenys de Mar el 23 de juliol de 1982.

La revista *Enrahonar* li va dedicar tot un número d'homenatge (1984, núm. 7/8) i aquest hivern passat el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) va programar un cicle de conferències sota el títol: «Recordant Pep Calsamiglia, a la manera del Col·legi de Filosofia».

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General

ENRIC AMAT ALFONSO, EN NOM DE LA SEVA FAMÍLIA,
HA DONAT UNA COL·LECCIÓ COMPLETA
DE *LA CODORNIZ* (1941-1978)

La Codorniz és la revista d'humor més important del franquisme, de la qual l'Hemeroteca només tenia números solts. També ha fet donació d'altres títols dels anys cinquanta i seixanta tant nacionals com estrangers, com ara *Selecciones del Reader's Digest*, *Constellation*, *Síntesis...*, que han completat les nostres col·leccions.

Nous recursos en l'àrea de la cristal·lografia

La cristal·lografia és una ciència d'interès per a científics d'àrees molt diverses: biologia, física, geologia, matemàtica, química, ciència de materials, etc.

Enguany s'han comprat dues obres de referència essencials en aquest camp, que descrivim a continuació:

International tables for crystallography on line

Es tracta de la versió en línia i completa de les taules internacionals de cristal·lografia que edita la International Union of Crystallography.

Fins ara només en disposàvem de quatre volums en paper i amb aquesta adquisició tenim accés il·limitat a la darrera versió de les taules, que inclou:

- Volum A: els grups espacials de simetria
- Volum A1: relacions de simetria entre els grups espacials
- Volum B: l'espai recíproc
- Volum C: taules matemàtiques, físiques i químiques
- Volum D: propietats físiques dels cristalls
- Volum E: grups subperiòdics
- Volum F: cristal·lografia de macromolècules biològiques
- Volum G: definició i intercanvi de dades cristal·logràfiques

L'accés en línia a aquesta font d'informació permet una millora per a professors i alumnes, ja que es pot disposar d'aquestes dades tant al despatx com a l'aula i en diferents formats (html, pdf). Podeu accedir-hi a l'adreça <http://it.iucr.org>

2. Powder Diffraction File

La Biblioteca de Ciència i Tecnologia disposava, des de fa més de deu anys, del Powder Diffraction File (PDF-2) en suport electrònic, però des d'aquest any i gràcies a un ajut de l'AGAUR disposa de la darrera versió d'aquesta base de dades de difracció de pols de l'International Centre for Diffraction Data.

La seva utilitat és la identificació d'espècies cristal·lines de composició molt diferent (compostos inorgànics, orgànics, aliatges, etc.). En aquesta versió es disposa d'un programari per recuperar dades molt més potent i que permet la visualització dels resultats i l'exportació de dades d'una manera més àgil que la versió anterior.

La consulta d'aquesta base de dades es fa localment a la Biblioteca de Ciència i Tecnologia.

Joan Francesc Piniella
 Director científic del Servei de Difracció de Raigs X

La revolució conservadora (1914-1945)

La modernització de la cultura de l'extrema dreta a Europa i Espanya. Fons bibliogràfic rebut a la Biblioteca d'Humanitats

Aquest projecte es planteja estudiar la modernització del discurs de l'extrema dreta en els anys que parteixen de la Gran Guerra, amb una atenció especial als elements comparatius i interdisciplinaris. Es pretén estudiar aquesta evolució en els casos d'Itàlia, Alemanya i França, observant com la dinàmica ideològica de la dreta radical d'aquests països es plasma també en els orígens del feixisme espanyol. D'altra banda, la investigació té voluntat interdisciplinària, en la mesura que vol comprendre el procés en una perspectiva cultural que abasti els diferents àmbits de pensament i organització política que es planteja l'adaptació de l'extrema dreta a les condicions de la primera meitat del segle XX.

El material ha estat adquirit en virtut d'aquest projecte d'investigació finançat pel Ministeri d'Educació i Ciència (HUM2004-01840/HIST).

Consisteix en textos actuals i d'època referits a: la universitat i la cultura alemanyes en el període d'entreguerres; el desenvolupament de les ciències biològiques (especialment l'eugenèsia) i l'antropologia i la seva incidència política en el Segon Imperi, la República de Weimar i la dictadura nazi. Entre els materials adquirits destaca la col·lecció completa de *Die Tat* (1909-1939), el principal òrgan d'expressió dels cercles de la revolució conservadora alemanya.

Alejandro Andreassi
 Departament d'Història Moderna i Contemporània

Celebració del vuitantè aniversari d'Enric Lluch a la Biblioteca d'Humanitats

El 19 de febrer passat, Enric Lluch va visitar la Universitat Autònoma de Barcelona, concretament la Biblioteca d'Humanitats, per tal de celebrar plegats el seu vuitantè aniversari. El Departament de Geografia de la UAB es va abocar perquè fos una festa senzilla, càlida i emotiva, que li recordés totes les seves peripècies durant tants anys de docència.

Per a aquest acte, la Biblioteca va fer una exposició de la seva obra i va crear una pàgina (<http://hipatia.uab.cat/exposicions/lluch/planes/presentacio.asp>) on es fa un recorregut per la seva biografia i pels aspectes més importants del seu mestratge. El Departament de Geografia va preparar les intervencions dels deixebles Oriol Nel·lo, Mireia Baylina i Abel Albet, els quals, davant d'un nombrós públic, van glossar la tasca docent i el compromís social que sempre han acompanyat Enric Lluch.

L'aprenent de bibliòfil

Dictionary of medical biography

BYNUM, W. F.; BYNUM, H. (eds.). *Dictionary of medical biography*. Westport: Greenwood eBooks, 2006.

<http://ebooks.greenwood.com/reader.jsp?x=6R2878&p=cover&bc=EGR2878>

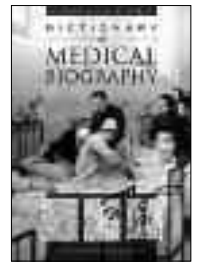
Les biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona tenen accés a un nou recurs relacionat amb la història de la ciència. Es tracta del *Dictionary of medical biography*, una obra que constitueix un pas més en la llarga trajectòria d'estudis històrics centrats en les biografies d'aquells personatges que han destacat més en el camp de la medicina i han contribuït més a l'enriquiment i la difusió d'aquesta disciplina.

Però aquesta col·lecció, estructurada en cinc volums, ha nascut amb la voluntat de ser una referència obligada en el camp dels diccionaris mèdics. Com a compendi, és un dels projectes més ambiciosos i complets mai realitzat en l'àmbit de les biografies mèdiques. Les seves 1.140 entrades ofereixen avui a l'estudiant, a l'intel·lectual, al professional de qualsevol branca de les ciències i de les humanitats i, en fi, a tota persona preocupada pel món de la cultura, una visió de l'exercici de la medicina íntimament lligada als diferents contextos socials en els quals es van anar configurant conceptes tals com salut, malaltia o terapèutica.

Aquesta obra, en primer lloc, fuig d'aquesta tendència emocional que anomenem etnocentrisme i que ens indueix a creure que l'únic coneixement autèntic és el que procedeix de la ciència mèdica occidental. No en va, els editors William F. Bynum i Helen Bynum assenyalen que un dels seus objectius prioritaris era atorgar-li una vocació cosmopolita i universal. Una intenció que ja s'endevina en l'anàlisi que, a manera d'introducció, es fa de sis tradicions mèdiques diferents (occidental, islàmica, xinesa, ayurvèdica, del sud-est asiàtic i japonesa). Fruit del mateix esperit, la galeria de personatges oferta és heterogènia, tant com ho és la mateixa medicina amb el seu gran nombre de sistemes mèdics.

Una altra aportació valuosa és la selecció que s'ha fet dels individus biografats, ja que, al costat de valors històrics indiscutibles, com ara Hipòcrates, Galè, Harvey, Ramón y Cajal o Fleming, n'apareixen molts d'altres que pocs lectors esperarien trobar en aquestes pàgines. Així, es recullen semblances de metges bons però també d'infames, d'herois i víctimes,

d'innovadors i defensors de l'estatus professional. Però els uns i els altres van encertar i van errar en part, perquè d'aquesta amalgama de veritat-mentida, èxit-fracàs està teixida la vida dels mortals. Alguns van morir joves, d'altres es van suïcidar o van tenir morts violentes; n'hi ha que van experimentar so-

bre ells mateixos i d'altres que ho van fer amb els seus pacients. També s'hi inclouen metges que van contribuir a la política, a la literatura, a la música. En definitiva, i en això rau el seu mèrit principal, cada biografia ens trasllada a un temps i a un espai que reflecteixen el món en el qual els va tocar de viure als seus protagonistes.

Metges catalans a l'exili

«Metges catalans a l'exili» és un projecte del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya que ha tingut el suport del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. Aquest projecte està basat en una recerca oberta sobre la medicina catalana del primer terç del segle XX i sobre el significat de la fi de la guerra per a un conjunt de professionals que es van veure forçats a l'exili.

Presentem aquí un projecte comú amb mitjans de difusió diferents i alhora complementaris. En efecte, «Metges catalans a l'exili» s'ha construït bàsicament com una exposició i com un lloc web i, al voltant d'aquests dos eixos, la recerca efectuada ens ha permès organitzar conferències, produir publicacions i dissenyar una guia educativa. Aquest projecte es va iniciar el 2006 i des d'aleshores ha generat diversos productes culturals, entre els quals excel·leix una exposició itinerant des del 2007, amb un calendari lligat fins al 2010, i que actualment s'exposa, del 25 de març al 25 d'abril, a la Biblioteca de Medicina de la UAB a Bellaterra, i del 28 d'abril al 28 de maig, a la Unitat Docent de la UAB a l'Hospital Germans Trias i Pujol de Badalona.

L'arribada de la Segona República va comportar canvis fonamentals en el món universitari català. La Facultat de Medicina, que l'any 1907 s'havia traslladat del carrer del Carme a les noves instal·lacions tocant al recinte del nou Hospital Clínic, va experimentar una revifalla a partir de la publicació del decret de creació de la Universitat Autònoma de Barcelona (1933). El redreç experimentat per la medicina catalana a partir de les actuacions de la Mancomunitat de Catalunya i el mestratge exercit a la Facultat de Medicina per alguns professors a partir de la dècada dels anys vint van contribuir a consolidar unes bases que es van veure enfortides a partir del 1933. El curs 1934-1935 va incorporar un professorat, en diverses categories, de més d'un centenar de persones procedents dels millors serveis mèdics de Catalunya. La transformació en l'ensenyament i en la investigació va ser immediata i va permetre millorar la qualitat tècnica de l'assistència mèdica en els anys següents. Va ser un període marcat pel desig de traspàs de les competències sanitàries a la Generalitat de Catalunya.

L'esclat de la guerra el 1936 va transformar aquest redreç de la medicina catalana en tots els terrenys i la desfeta de 1939 no va fer sinó deturar aquell creixement, impedir la via catalana de desenvolupament triada anys abans. La major part

d'aquells col·laboradors en les tasques docents de la nova Facultat de Medicina van ser represaliats pel nou règim i una part ben significativa es va veure abocada a un exili forçat, lluny de la seva terra.

Aquest és el punt de partença de la recerca que portem a terme i, per això, bona part de la nostra atenció se centra en el primer terç del segle XX i en el període de la Segona República. No només ens interessen els metges sinó també el seu compromís amb la societat, fet que ens porta a plantejar un conjunt d'aspectes que mostren qüestions tan importants com ara la política científica espanyola i catalana del moment, el catalanisme mèdic o la vertebració professional.

En aquest projecte volem anar més enllà del punt on s'acostumen a aturar les històries o les obres de referència, és a dir, l'any 1939 o just el període de guerra. L'objectiu cercat, per tant, consisteix a fixar l'atenció en aquells metges, aquells professors de la Facultat de Medicina que van haver d'exiliar-se i van haver de refer la seva vida lluny de Catalunya. Volem posar de manifest, mitjançant l'observació de les activitats dels metges que van haver de començar de bell nou les seves carreres professionals, allò que la dictadura franquista va estroncar: la preparació d'uns individus d'excel·lència en el treball dels quals era ja prou evident en els anys de la Segona República.

El web www.metgesalexili.cat constitueix un recurs de suport a l'exposició que permet introduir diverses funcions i temes mitjançant una plataforma digital d'accés lliure. D'una banda, permet fer una visita a l'exposició virtual, considerada un complement bàsic per a la preparació de la visita física real o per a l'estudi o el treball a l'aula un cop efectuada la visita real. De l'altra, es tracta, en efecte, d'un lloc web relacionat amb la història. No es tracta, però, d'un llibre, sinó d'un conjunt de materials en un procés constant de renovació, lligats al mateix eix: la reconstrucció dels fets i processos que van portar a la vertebració de la medicina catalana en el primer terç del segle XX i al seu estroncament a partir de 1939. En aquest sentit, el nostre objectiu principal és aportar coneixements a partir de l'oferiment de continguts: documentació de premsa i d'arxiu i fotografies digitalitzades procedents dels fons històrics del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya.

El Museu d'Història de la Medicina de Catalunya aporta el conjunt dels continguts que oferim en aquest itinerari històric: textos, documents històrics, imatges, etc. En el projecte, però, hi han col·laborat moltes altres persones, sovint familiars d'alguns dels metges que van protagonitzar aquell redreç professional, com també institucions. L'exposició i el web, per tant, constitueixen el resultat d'una recollida de materials que intenta contribuir al procés de recuperació, conservació i difusió del patrimoni històric científic de Catalunya.

Darreres exposicions

Algunes de les biblioteques de la UAB elaboren periòdicament el que s'anomenen exposicions bibliogràfiques, les quals es poden consultar a través d'Internet i sovint als expositors de cada biblioteca. Són un intent de fer conèixer la biblioteca presencial i la virtual. Les temàtiques són diverses, però connecten amb els fons de cada biblioteca i la tria té molt a veure amb fets informativament parlant vigents o històricament memorables. Les podeu consultar a través de la pàgina del Dipòsit Digital de Documents (DDD) de la UAB (<http://ddd.uab.cat/>) o bé a les adreces que us adjuntem:

Biblioteca de Ciència i Tecnologia

Dones en ciència i tecnologia

En aquesta mostra veureu diversos grups de recerca dirigits per científiques de departaments de la Facultat de Ciències i de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria.

<http://www.bib.uab.es/ciencias/expo/dones2008/>

Análisis de los factores psicosociales que inciden en la difusión y proyección de la actividad científica española. Informe del estudio cualitativo previo / Grup d'Estudis Socials de la Ciència i la Tecnologia (GESCIT).

Athena Digital: Revista de Pensamiento e Investigación Social 12 (2007): 183-209

<http://ddd.uab.cat/pub/athdig/15788946n12p183.pdf>

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General

Publicitat interactiva. Exposició virtual sobre una forma de fer publicitat que demana la participació del consumidor.

<http://www.bib.uab.es/comunica/pubint/>

Biblioteca de Ciències Socials

Dret en el cinema. Exposició sobre el dret en el cinema preparada per la Biblioteca de Ciències Socials, que disposa d'un fons especialitzat tant de pel·lícules com de llibres dedicats a l'estudi del cinema jurídic.

<http://www.bib.uab.cat/socials/exposicions/dretcinema/presentacio.htm>

Concurs d'oratoría: XI Seminari sobre Dret i Llengua

L'XI Seminari sobre Dret i Llengua, organitzat per la Facultat de Dret i el Gabinet de Llengua Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 2008, tracta el tema de l'oratoría i inclou un curs de formació anomenat Argumenta i un concurs d'oratoría.

<http://www.bib.uab.es/socials/exposicions/oratoria/presentacio.htm>

Dones, prostitució i treball sexual. Amb motiu del dia internacional de la dona i les VI Jornades del Grup Dona i Drets, organitzades per la Facultat de Dret, la Biblioteca de Ciències Socials ha preparat aquesta exposició.

<http://www.bib.uab.es/socials/exposicions/donatraballsexual/presentacio.htm>

Jacques H. Drèze, doctor honoris causa per la UAB

Exposició amb motiu de la cerimònia d'investidura com a doctor honoris causa per la UAB de Jacques H. Drèze.

<http://www.bib.uab.es/socials/exposicions/jacquedreze/presentacio.htm>

Trenta anys de la Llei d'amnistia (1977-2007)

Amb motiu de les VIII Jornades Interdisciplinàries d'Estudi organitzades per la Diplomatura de Relacions Laborals de la Facultat de Dret i centrades en els trenta anys de la Llei d'amnistia (1977-2007), la Biblioteca de Ciències Socials ha preparat aquesta exposició.

<http://www.bib.uab.es/socials/exposicions/amnistia/presentacio.htm>

Biblioteca d'Humanitats

I Simposi de Teatre Infantil i Juvenil. Exposició sobre el I Simposi de Teatre Infantil i Juvenil organitzat per la Fundació Xarxa i el grup Bambalina en el marc del FIT 2006-Festival Internacional de Teatre Infantil i Juvenil de Cerdanyola del Vallès, una trobada sobre la situació actual de la dramaturgia adreçada als nois i noies.

http://hipatia.uab.cat/exposicions/teatre_infantil/presentacio.asp

Atles lingüístics. Exposició amb motiu del VIII Congreso Nacional de la Asociación de Jóvenes Investigadores de Historiografía e Historia de la Lengua Española (AJIHLE), celebrat a la Universitat de Barcelona i a la Universitat Autònoma de Barcelona, els dies 2, 3 i 4 d'abril.

<http://hipatia.uab.cat/exposicions/atles/atles.asp>

Agustí Bartra. Exposició dins el II Simposi Agustí Bartra amb motiu del centenari del seu naixement i del vint-i-cinquè aniversari de la seva mort, celebrat a la UAB el 27 i 28 de març.

<http://hipatia.uab.cat/exposicions/bartra/bartra.asp>

La Guerra del Francès. Exposició amb motiu del dos-cents aniversari de la Guerra del Francès.

<http://hipatia.uab.cat/guerradelfrances/articulos.asp>

Enric Lluch i Martín. Exposició amb motiu del seu vuitantè aniversari i de la publicació del llibre *Enric Lluch i Martín, l'obra escrita*, amb edició a cura d'Abel Albet i Mas.

<http://hipatia.uab.cat/exposicions/lluch/planes/presentacio.asp>